

Digitale registratie van klauwaandoeningen levert managementinformatie en nieuwe fokwaarde

Vizier op klauwgezondheid

Op bedrijfs- en op koeniveau de resultaten met betrekking tot de klauwgezondheid bekijken, dat is in 2010 mogelijk. In januari start Digiklauw, waarbij analyses en advies – via klauwverzorger en internet – de klauwgezondheid onder de aandacht brengen.

tekst **Jaap van der Knaap**

Meer inzicht in de klauwaandoeningen die er op het bedrijf aanwezig zijn.' In één zin legt Martien van Bostelen, voorzitter van de Vereniging voor rundveepedicure (VvRVP), uit waarom er drie jaar geleden gestart is met het digitaal registreren van klauwaandoeningen. 'Bij een bezoek van de klauwverzorger vragen veehouders vaak

welke klauwproblemen er gezien zijn en wat ze het best kunnen doen om deze te voorkomen. Klauwverzorgers ervaren op hun beurt dat ze soms net dat laatste stukje theoretiekennis missen. Ook de nazorg is vaak een probleem. Een gegeven advies, zoals vaker een klauwenbad toepassen, is enkele dagen later alweer vergeten.'

In overleg kunnen klauwverzorgers – Van Bostelen noemt ze liever rundveepedicures – tijdens een bedrijfsbezoek de gevonden klauwaandoeningen registreren in een pda, een handcomputer. Aan het eind van het bezoek worden de gegevens naar de centrale computer van CRV in Arnhem gestuurd. Binnen enkele seconden zijn vervolgens de analyses te vinden op de site van CRV. Alleen de veehouder heeft na het invoeren van een wachtwoord toegang tot die gegevens. Op aangeven van de veehouder kunnen andere organisaties meekijken. De uitslagen gaan gepaard met passende adviezen op hoofdlijnen van de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD). 'Drie jaar geleden ontwikkelden zowel Agrarische Bedrijfsverzorging (AB) en CRV als de GD en de VvRVP afzonderlijk

van elkaar een registratiesysteem voor klauwgezondheid', vertelt Dick Koorn, productmanager informatieproducten van CRV. 'Twee verschillende systemen zorgden voor veel verwarring onder veehouders, omdat de uitkomsten en de manier van interpretatie van de cijfers niet overeenkwamen. Daarop is besloten om van beide systemen de goede zaken te integreren tot het nieuwe systeem Digiklauw, dat in januari 2010 van start gaat.'

Fokken op klauwgezondheid

Bij een bedrijfsbezoek registreert de klauwverzorgster tien verschillende aandoeningen en daarnaast drie andere kenmerken. Voor de vijf belangrijkste aandoeningen kan ook de ernst worden weergegeven (zie tabel 1). De klauwver-

Bedrijfsanalyse na een koppelbehandeling

zorger heeft via CRV een stalling van de veehouder opgevraagd, waarop alle aanwezige koeien op bedrijfsnummer staan geregistreerd. Na het bekappen volgt de analyse, bewust via internet, legt Menno Holzhauser, specialist klauwgezondheid bij de GD, uit. 'Op internet is ruimte voor duidelijke overzichten en adviezen. Een pda heeft maar een klein schermje, waarop de scores moeilijk zijn af te lezen. Bijkomend voordeel is dat de klauwverzorgster aan de keukentafel extra tijd heeft om uitleg te geven over de klauwgezondheidsstatus van het bedrijf.'

Digiklauw drukt de totale gezondheidsstatus van de klauwen uit in een bedrijfscore tussen 0 en 100, waarbij 50 een landelijk gemiddelde is. Ook zijn er overzichten te maken per koe of per aandoening en kunnen waarden vergeleken worden met voorgaande behandelingen. Holzhauser is vooral enthousiast over de advisering. 'Wanneer er bijvoorbeeld veel mortellaro is ontdekt, ga je met een muisklik naar de site www.gezondeklauwen.nl, waar praktische behandelingsadviezen en preventieve maatregelen staan.'

De registratie levert niet alleen direct op het bedrijf managementadvies op, ook voor de lange termijn zijn er volgens Dick Koorn voordelen. 'Dankzij de registratie op dierniveau kunnen we ook verschillen ontdekken voor nakomelingen per stier. Vanaf april 2010 gaan we de gegevens inzetten voor het berekenen van een fokwaarde voor klauwgezondheid.'

De registratie vergt inspanning van de klauwverzorgsters en aan een goede uniformering van de diagnose wordt gewerkt, zo meldt Van Bostelen. 'Rundveedicures kunnen zelf beslissen of ze met het systeem werken. De extra tijd

aandoening	waarde
mortellaro	1, 2, 3
stinkpoot	1, 2, 3
zoolbloeding	1, 2, 3
wittelijndefect	1, 2, 3
zoolweer	1, 2, 3
chronische bevangenheid	x
tyloom	x
dikke hak	x
teenecrose	x
tussenklauw	x
blokje bevestigen	x
verband	x
volgende keer zien	x

Tabel 1 – Aandoeningen en gradaties van klauwaandoeningen

om te registreren weegt niet op tegen de opbrengsten. Iedere kreupele koe kost immers geld. Het is even wennen, maar we merken dat veel jongens graag hun kennis over klauwen willen delen met de veehouder. Digiklauw is daarvoor een prettig handvat. Gezien de belangstelling verwacht ik dat er binnen drie jaar tijd drieduizend melkveebedrijven mee werken.'

In Denemarken is het vanaf 1 januari verplicht om de koeien te laten bekappen door een gecertificeerde klauwverzorgster die de aandoeningen registreert. In Nederland zal dat niet zo'n vaart lopen, denkt Holzhauser. 'Het geeft wel aan dat dierwelzijn hoog op de agenda staat. Met de introductie van Digiklauw laten we als sector zien dat we diergezondheid serieus benaderen.'

Managementinstrument

De partners binnen het project Digiklauw zien het registreren vooral als een goed managementinstrument. 'Klauwproblemen staan nooit op zichzelf', zegt Van Bostelen stellig. 'Bij grote problemen rondom klauwgezondheid spelen er vaak meer tekortkomingen. De gegevens uit Digiklauw kunnen ook de voerleverancier en de dierenarts helpen om juiste diagnoses te stellen. Komt de veelvoorkomende bevangenheid door een fout droogstandsrantsoen of schort er iets aan de huisvesting?'

Dick Koorn ziet daarom nog mogelijkheden om in de toekomst de uitslagen verder te verfijnen. 'Je zou er ook financiële consequenties aan kunnen hangen. Daarmee maak je meteen duidelijk hoeveel geld je laat liggen wanneer de klauwgezondheid niet optimaal is.'

Vanaf 1 januari 2010 is op de website www.cr-delta.nl een speciale plaats ingericht voor Digiklauw